

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre:	10 kor. — fill.
Egy évre:	6 " — "	Fél évre:	8 " — "
Fél évre:	3 " — "	Negyed évre:	4 " — "
Negyed évre:	2 " — "	Egy óra:	1 " — 70 "
Egy óra:	1 " — "	Egyes szám ára:	4 fillér.

Felolós szerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**



Hirdetési díjak:

Harmincötös petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megismétlődő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

TÁVIRATOK.

A burok szabadságharcza.

— A burok óriási veresége. —
A „Debreczen” eredeti távirata.
Budapest, február 18.

Londonból sürgönyzik: Az egész város ujjongva fogadja a délafrikai harcztérről érkezett legújabb hírt, mely következő:

Dear Devett Steyn tegnap Honkrraal mellett 3000 emberrel, két ágyuval átkeltek a vasúti vonalon. Az angolok azonban résen voltak s iszonyu lövöldözést vittek véghez.

Az angolok granátjai szétszórták az átkelő burokat. Ezután az angolok a menekülő burokat üldözőbe vették és De Wett egész podgyászkiéretét 100.000 tölténnyel együtt zsákmányul ejtették. Az angolok részéről mindössze 3 katona sebesült meg.

Halálos szerencsétlenség.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
Gánóc, febr. 18.

A gánóczyi kőbányában tegnap délután borzalmas szerencsétlenség történt. A munkások a köfejtés alkalmával egy nagyobb sziklatömböt akartak dinamittal szétrobbantani. A dinamit töltényt egy kifurt üregbe helyezték el s hosszú kanóczyt gyújtottak meg. A munkások várva a robbanást, sietve menekültek a bányából. De az nem következett be. Többben erre viszatértek, hogy megnézzék a baj okát. Hirtelen azonban a dinamit felrobbant s messze röpítette széjjel az egyes szikladarabokat. A robbanás színelhlyén három bányásztársuk Juszkó János, Petrovics Mihály és Duncsár András iszonyuan szétrongyolt testtel, hatalmas vértócsában ott feküdt holtan.

Elfogott rablógyilkos.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
Sopron, febr. 18.

A csendőrség a kapuvári határban elfogja Stojka Pete cigánylegényét, ki egy legutóbbi cigányviaskodás óta eltűnt. A verekedés alkalmával több fültanu hallattára Stojka János odakiálltotta Stojka Petének:

— Vigyázz magadra, mert a törvény kezére adlak. Tudjuk ám, hogy

te gyilkoltad meg a Krisztina kisaszonyt (Horváth Krisztina) Németiben.

Tóth Antal németi földbirtokos kanásza is rávallott Stojka Petére, ki most a soproni törvényszék fogházában ül és a megindított vizsgálat során egyre több gyanuok merül fel ellene.

Anarkisták Milán király temetésén.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Ujvidék, febr. 18.

Csernyei Sándor tizenkét éves tanuló rendőrségünket anarkisták nyomára vezette. Egyik mellék utcában néhány ember dinamit töltényeket vizsgáltatott, amelyeket Krusedolra, Milán király temetése szántak. — Az egyik ember ezt mondta: Jo lesz a hercegeknek és a nagy uraknak, ez való nekik! Vizsgálgatás közben az egy szivarformájú töltény nagyrobajjal szét pattant

A líu mindezt látta és hallotta és előadása alapján megindult a hajszá az anarkisták után. A rendőrség Karlóczára is küldött értesítést. A fölfedezés Ujvidéken nagy izgatottságot keltett.

A spanyolországi zavargások.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, febr. 18.

Madridból sürgönyzik, hogy a rendzavarások szünetelnek. A hatóság az összes letartóztatottakat szabadon bocsátatta.

Földrengés.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Triest, febr. 18. Az itteni Obszervatóriumban tegnap este 9 óra 6 perc 45 másodpercikor meglehetősen erős földrengést éreztek. A földrengés iránya észak—északnyugati volt.

Tőzsde.

Budapest, 1901. febr. 18.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti ákról:

Déli zárulat:

Buza	1901. Áprilisra	7.50	7.52
	1901. Októberre	7.64	7.66
Rozs	1901. Áprilisra	7.31	7.32
Zab	1901. Áprilisra	6.28	6.30
Tengeri	1901. Májusra	5.25	5.26

Vendéglősök szövetkeztek!

Irta: **Biró Géza.**

Debreczen, február 18.

F. évi február 3-án egyik kávéházban egy helyi lapban egy köz eményt olvastam a „Szövetkezetekről.”

A közlemény írója amolyan felmelegen ír a szövetkezetekről és oda konkludál, hogy a szövetkezetek jók a gazdasági vállalkozások keresztül vitelére.

Először is itt meg kell jegyeznem, hogy a Szövetkezetek eszméje nem tür félmeleg bánásmódot. A szövetkezés eszméjét lehet átkozni, ütni, vágni, vagy szeretni, de teljes szívvvel és lelekkel.

Meg kell mondanom továbbá, hogy a közlemény írójával ellenkező az én nézetem, a mennyiben szerintem a szövetkezés nem csak östermelési célokra, hanem ép úgy ipari, mint kereskedelmi célokra is feltel-tenül és haszonnal alkalmazható, ha csak a szándék tisztességes; a cél közös, az érdekek ugyanazok és a működés iránya kellő megfontolással és határozottan megjelölt.

Az említett közlemény írójának a nevet sem tudom már s ezt azért hozom fel, hogy személyes vonatkozásokat illetőleg ne gyanúsíttassam.

A mikor ezikkiró azt állítja a sorok között, hogy a szövetkezet ipari és kereskedelmi célokra nem való akkor maga alatt vágja a fat. Vagy nem tudja-e, hogy a szövetkezeti formát — a mikor még Angliában sem volt erre vonatkozó törvény — a rochedalei takácsok — tehát iparosok, ipari cézúra — szőtték össze és ok alakították a világ első olyan szövetkezetét, a hol a közös cézúra törekvő, ugyanazonos érdekű becsületes emberek megtestesítettek, a szóoklatokban annyiszor hangoztatott, de a gyakorlati élet küzdelmei között annyira háttérbe szorított felebaráti szeretetet és ennek igazságától és hatalmatól megerősödvé oda fejlesztették — mondom kezdetben meg törvényekkel sem támogatott — szövetkezetüket, hogy a tagok részére kórházakat, ingyen iskolákat stb. állíthattak és megmutatták az örökkön-örökké élő példát az egész művelt világnak a szövetkezetek meg sem becsülhető hatartalan hasznairól.

Nem akarom a szövetkezetek történetét itt tárgyalni. A kit érdekel vegye elé Raxfaisson magyarban is meglevő vaskos könyvet, s abban végig szemlélheti, a véletlenül „jó földbe esett mag” esirázását, növekedését. Megtanulhatja belőle, hogy fejlesztésén, minő nemesen buzgó férfiak, miként és minő önzetlen elvi harczokat vívtak. Örömmel konstatalandja, hogy az eszmet, a mely az igazság ágyából kelt ki, az aranyból faragott bunkókkal sem lehetett leütni. Szívet megfogja dobogtatni, ha látja, hogy az egymagában haszontalan fillér társával össze állva nem csak felmeri venni a harcot a koronákkal, de bizonyára le is győzi ezt. És megfogja látni az esetenként kitűzött főczél mellett ott levő anny

más nemes ezélt. Az előrendő reális haszon mellett a nem kevésbé fontos erkölcsi hatásokat stb. stb.

De megvan a Szövetkezetnek immár nemcsak világtörténeti hanem — külön, külön — a maga nemzeti történelme is. Minden közgazdasági kérdésben vezető szerepet játszó embernek, állandóan szemmel kellene kísérnie, ezen nemzeti történelmeket és konstatálni — esetleg alkalmazni — ha valamelyikhez új feret jegyzetett.

A szövetkezetek angol nemzeti történelme immár vaskos egy könyv; pedig ugyancsak sürgöny stílusban van írva. Ebben a könyvben egy helyen az áll, hogy már a kilenczvenes évek elején az angol szövetkezetek szövetkezetének, (érthetőbben mondva: egyesült szövetkezetének) akkora volt az évi költségvetése, hogy közvetlen az állam költségvetése után következett nagyságára nézve!

Ez is megegyezhetetlen bizonyíték a fentemlített közlemény írója ellen. Hiszen Angliában a szövetkezetek legkisebb része termelési a többi cserfélé mas.

A magunk szövetkezeti történetünk is könyv alakot kezd öltetni. A könyv itt már a 15-20-ik esztendő lapján, kezd érdekes lenni. De bizony az eleje unalmas.

Hála isten, ott voltam; és végig néztem a míg Karolyi Sándor gróf, Dr. Bajor József, Bernath István, György Endre és nehaj Polya Jakab és senki többben, az előszón dolgoztak.

Izonyu kimódos volt imi, de betűzgetni hazafini öröm. Az írók Pest vármegye egy ingyenes szobáskájában sütöttek főztek. Lehet, hogy azalatt a kaszinokban a többiek ki is nevelték a balgákat.

A nyomtatás stb. első költségeit Pest vármegye maga és a magyar általános bizt. társ. adta. Így kezdődött a mi történetünk iródni.

A bevezetésben nagyjából az áll, hogy Pestmegyében kísérletek történnék. A kísérletek gondos vezetés mellett sikerülnek, alakul 80 szövetkezet; gazdasági, ipari és hitelszövetkezet.

Farsang végén.

A „Debreczen” eredeti tarczája.

„Az ember egy rejtélyes tünemény,
A legnagyobb ész, az sem fogja föl;
Csak az kár, hogy e sublimis tekén
Bűn a gyönyör s a bűn sokszor gyönyör.
Kevés agy sejtí, egykor mire mén,
De minden ut kifaraszt és gyötör;
Rohanva hír, rang, szerelem után,
Ha cselhoz értél meghalsz s azután . . .
. . . Aztan? A többit ön sem mondja meg.”

Szegény lord Byron!! Ki minden poéták közül legjobban ismerted az asszonyt, te irtad ezt a verset egy átlumpolt karneváli éj után, mikor szived grófnéját hazakísérve észrevetted, hogy szökehajú hölgyed szemének utolsó pillantásával nem te töled, idegen lovagtól bucsuzik el.

Más ember kétségbeesett volna, párbajra hívja és leszurja a szerencsés vetélytársat, te még egy üveg daret-et hozattál, mellé ültél és megirtad a Don Juan-t.

Szegény lord Byron!

Szerencsés vetélytársadról az ördög se tud, szöke grófnéd emléke csak a te szerelmed révén maradt mi ránk, míg a te neved és hatalmas szellemed ragyogni fog időtlen időkig, de hát azért a k k o r, úgy lehet nagyon szerencsétlennek érezted magadat s halhatatlanságotad szívesen oda-

A meglévő szövetkezeti törvény nem jó. Szélhámosok kezdenek csaló szándékkal szövetkezeteket alakítani.

Az első fejezet:

Kezd a dolog bonyolódni. A csalók az ország minden részén annál is inkább boldogulnak, mert a közönség hallott vala mit arról már, hogy a szövetkezet jó dolog.

Egy kolozsvári közjegyző és igénytelenségem is belépünk a történelem csinálók közé. Alakítani kezdem Borsodban a szövetkezeteket. A csalók bandája felhasználja a felkeltett hangulatot és a legnagyobb titokban (hogy még a szolgabírók sem tudták rója) már 14 községből vitték el a nai publikum száz és száz frtjait a beiratási költség ezimén.

Melczér alispán támogatásával esendőrel kergettem ki a vármegyéből a rablókat.

Nagy bajjal és nagy sokára tudtuk felvilágosítani a közönséget arról, hogy mi nem akarjuk őket megcsalni.

A bank emberek ellenem voltak (ki nem „bank ember” ma?) A nép bizalmatlan lett. Két szál ember maradt támogatásomra a megyében: az egyik Waleczér alispán, a ki adott egy nyílt levelet a községekhez és a megboldogul trókk Pál, aki adott 50 ezer frtot a hitelgények ideiglenes kielégítésére. Hogy a megyére is, de a szövekezetek ügyének előbb vitelére is mennyit ért ez a két szál ember, azt megbecsülni sem lehet. Ők vezettek gyengéségben árkon-bokron és a szövetkezet eleneinek tömör falán keresztül.

A mikor már 20-30 szövetkezetet (azelőtt dr. Hajós József ur személyes támogatása és tanítgatása mellett Sajó Szt. Péteren) alakítottam, akkor Bethlen András gr. akkori miniszterhez mentem (legyen áldott emlékezte) és arra kértem, hogy segítsen, mert nem haladhatunk. Csak azt kötötte ki, hogy a politikát ne keverjük a dologba és azonnal segített rajtunk.

(Vége köv.)

adod vala, csakhogy megkiméltessél egy keserü csalódástól.

Szegény lord Byron!

Mindig te jutsz eszembe, mikor hazamenve farsangi reggelen, végig vetem magamat ágyamon s fáradt testtel, keserü szívvel, üres lélekkel oltünődöm rajta, hogy milyen bolond a világ s bolondok az emberek.

Farsang végén szoktam ilyen savanyu gondolatokba jönni.

Megtelik az ember szíve szerelemmel, reménységgel, idealizmussal, hiszen olyan szép a világ, bájosak a lányok! Gyöngyöző bor, jó zene, tüzes szemek, pezsgésbe hozák a vérét, mikor aztán hazamegy, tudatára jön, hogy a bortól feje fáj, a cigány pénzért játszott olyan szépen, a lányok pedig . . . nos, nem akarom azt mondani, hogy azok is pusztán csak a pénzre mosolyognak.

Talán úgy van, talán nem.

Különbben legyünk igazságosak s ne kenjünk csupán a nőkre olyasmit, a miben jó részt mi is ludasok vagyunk.

Elmondok egy kurta történetet, hosszúra úgy sincs kedvem.

Volt egyszer egy fiatal ember. Szeretett egy lányt szívének egész hevével, hiteltett volna rá, hogy a mit ő érez, az az igazi szerelem. Éveken át úgy nézett arra elányra, mint istenére, mi sem természet-

Budapest, február 18.

Már megint?

Olyankor, a mikor az osztrák parlamentben a költségvetést előterjesztik, nekünk is bekövetkezik a rendes meglepetésünk. Az t. i. hogy a közös költségek évről-évre emelkednek:

It is éppen 12 millió korona-val kernek többet, a remélt vámbevételek (?) nem folytak be. Mivel pedig nem váltak be, mi is szerencsések leszünk közel hét millió korona többletet fizetni a közös kiadásokra. A mért hogy vérmesen taksálták a vámbevételeket,

Ha magunk szabályozhatjuk, természetesen kellő megegyezéssel, vámtariáinkat, akkor nem csak megvédelmezzük érdekeinket, hanem jelentékeny pénzügyi hasznunk is lesz rövid idő múlva, mely most mind az osztrák iparnak jut. Még pedig nem is kell kvóta, hanem fizethetjük az eddigi közös kiadásoknak teljes reánk eső numerikus részét.

A közös költségek meglepetésszerű emelkedése, midőn restitúciót alig nyerünk, egy-maga is megokolja az önálló vánterület megalkotásának szükségességét.

Erről nem szabad lemondanunk: az önálló vánterületnek vezető eszmének eselengedhetetlen ezélnak kell lennie. — ha Magyarország nem akarjuk tovább is gyöngeségekben és uszorosos alárendeltségben szenvedtetni.

Jogunk és módunk van rá, hogy jólétben éljünk: mért erőszakoljuk önmagunk magunkra a szegénységet?

Takarékpénztár.

Debreczen, febr. 18.

E lap 31.iki számának rovatai között megjelent közlemény szerint „N” cikkíró nem látja megegyezve a részvényes azon kívánságának jogosultságát, hogy a pénztézetek által a tiszta jövedelemből a részvényesnek nagyobb osztalék fizetessék, el-

tesebb hát, mint hogy egy szép napon az istenség faképnél hagyta őt.

Emberen esik meg, az én fiatal emberem sem ölte meg magát érte, sőt talán boldogabb volt mint az előtt, mert hiszen a szívnek éppen sajgó sebei a legédesebbek.

Szívébe zárta a hűtlen emléket s éveken át megőrizte szerelmét. Várt türelemmel, mert meg volt győződve róla, hogy jönni kell időnek, midőn újra szabad lesz az a nő s újra közeledhetik hozzá.

Az idő eljött. Szerencsétlenségek érték azt a nőt s szívben-lélekben megtörve fogadta egykori udvarlóját.

Tán még örült is neki szegény.

Dobogó szívvel ment el hozzá a férfi s mikor előtte állott, szerelme, az a szerelem, melyet a csalódás és az idő nem tudott eloltani, egy pillanat alatt jéggé fagyott szívében.

Most már igazán kétségbeesett a férfi, félőrrült volt a lelkifurdalástól, de mind hiába.

Nem tudta már szeretni azt a nőt.

Miért?

A ki tudja, mondja meg.

Farsang vége van.

Eszembe jutnak a lezajlott bálok emlékei, nevetek rajtuk.

Milyen odaadó, szerelemmel teli pillantással tekintett az a szöke bakfis ifju udvarlójára s pillantásra sem méltatta egyik-

enben a tartalékalapok mérsékelten dotáltassanak.

F. hó 9-én e helyen megjelent közleményben előre bocsájtva, hogy „N” cikkíró jóhiszeműségéről előre meglevén győződve, tévedési tekintetében felvilágosítással kívántam szolgálni, tehát nem polemikába bocsátkozni annál is inkább nem, mivel annak eldöntésére, hogy egy részvénytársaság helyes üzletpolitika mellett a tiszta jövedelemne: mily részét bocsássa a részvényes rendelkezésére osztalék alakjában és mily részét a tartalékok növelésére, egy nap lap keretei nem alkalmasak.

A gyakran és sokak által kicsinyelt üzletvitel oly tudomány — magunk részéről legalább annak tartjuk — a melyre csakis a gyakorlati élet tanít, mely a helyi és gazdasági viszonyokkal változó és bár az általános nemzetgazdasági szabályokban gyökeredzik, szorosan körülhatárolt tantételek kereteibe nem szorítható. Tehát nem elmélet, hanem a gyakorlati élet parancsolólag állapítja meg a követendő egészség és czéletudatos üzleti politikai irányát.

Helytelen nyomon jár tehát a cikkíró akhor is, a midőn a tartalék alapok arányát egyedül a takarékbetétek állományának fejlődésével kívánja összhangzásba hozni és figyelmen kívül hagyja az intézet egyéb üzletágainak alakulását és — itt ismét hangsúlyoznunk kell a legfontosabb és legelőrelátóbb ügyvitel daczára is az azzal járó kockázatot végül pedig mint legfontosabb körülményt az általános és helyi gazdasági viszonyok fejlődését, a bel és nemzetközi pénzpiacon szakadatlanul pezsgő mozgalmát.

A kisebb vidéki pénzintézeteknek a nagy városi pénzintézetekkel való összehasonlításából nem tudunk cikkíróval egyenlősítést jutni. Míg ő azon körülményben, hogy a kisebb vidéki pénzintézetek ellentétben a nagyobbakkal aránylag mind nagyobb osztalékot adnak, csak előnyt lát, mi ebből a nagyobb pénzintézeteknek csak is a fejlettebb, magasabb niveauon álló czéletudatos üzleti eljárását hamozzuk ki.

A részvények értékének emelkedése-

másik, kissé tán esetlen urat. Ugy lehet pedig, hogy éppen azzal az esetlen urral fogja családi fészket megrakni, a kire rá sem nézett.

Ki tudja azt?

Milyen kedvvel, mennyi tüzzel rakta az a másik büszke szépség a csárdást, csupa élet, csupa gyönyörűség volt, pedig úgy lehet, éppen abban a csárdásban szerezte meg a halálhozó bajt, mely őszre már a föld alá fogja vinni.

Ki tudja azt?

Milyen sejtelmesen nyitja tagra nagy szemét az a finom arcú barna szépség! Vajjon hova gondol, vajjon mit keres az alatt a mély tűzü tükör alatt lakozó lelke. Talán valakit, vagy valamit, talán a jövendőt, talán a boldogságot.

Ugy lehet pedig... de nem, ne káromjunk balszerencsét hirdető jóslatokat. Azért, hogy most tél van, lesz meg tavasz is, azért, hogy most hollók kárognak a ködös levegőben, megszólal még a pacsirta is.

Farsang vége van.

Eleget mulattunk, eleget éltünk a mi-nak, gondoljunk a holnapra is. Gyerünk el a templomba, szórjunk hamut fejünkre s üssük meg bűnbánóan mellünket:

Pater peccavi!

Irta: Nobody.

re és árára vonatkozó észrevételekre megjegyezzük, hogy a részvénynek árát a kereslet és kínálatnak egymáshoz való viszonya határozza meg, tehát e két tényezőnek folyton változó alakulásából nyer kifejezést az ár; viszont a kereslet és kínálat alakulását nemcsak a részvénynek belteréke, hanem egyrészt a részvénynek kamatozása, másrészt a gazdasági irányzat folytán szünet nélkül hullámzó nemzetközi pénzvizonyok szabályozzák. Szigoruan szolid részvénytársaságnak sohasem engedhető meg, hogy részvényei árfolyamának irányítására befolyást gyakoroljon, mert ellenkezik ez nemcsak üzlet-ethikai szempontokkal, de határozottan a kereskedelmi tögvény szellemével is.

Végül még egyet: Czikkiró ne téveszse szem elől azt, hogy például ha egy részvénytársaság alakulásakor egy részvényes a saját gazdasági helyzetéhez mérten 5 drb. részvényt jegyez és ezekre egyenként 100.- frtot tehát összesen 500.- frtot helyezett el ily módon gyümölesztetés czéljából és idők multán ezen részvényeknek belteréke egyenként 300.-frt és piaczi érteke (ára) mondjuk 340. frtra emelkedett, nem jelenti többé azt, hogy az illető részvényesnek 500.-frtja van gyümölesztetés czéljából ezen értékbe befektetve, hanem igen s befektette s z a b a d a k a r a t á b ó l nemcsak az annak idején befizetett egyenként 100.-frtot, de az idők folyamán a részvény értékénél vagyis áránál elért nyereséget is.

Miből áll ezen nyereség?

A megtakarított tartalék alapnak azon részéből ami egy részvényre jut és a kereslet és kínálat által meghatározott értékkülömbözetből (disagioából.)

Enyit a tárgyhoz és ezt is csak azért mert nem óhajtjuk, hogy az önző politika vádjá erjen bennünket.

Bodnár Géza.

Színház.

Kedden, febr. 19-én, a Párisi repülő ballet negyedik vendégjátéka. Ezt megelőzi: **A becsületszó.** Vigjáték 3 felv.

Szerdán, febr. 20-án, a Párisi repülő ballet ötödik vendégjátéka. Ezt megelőzi **A bölcső.** Színmű 3 felv.

A színházi bizottság ülése.

Debreczen ujonnan megalakított színházi bizottsága ez évben első közgyűlését szombaton tartotta meg.

A gyűlésen esupán hatan jelentek meg. Ott volt Komjáthy János igazgató is.

Komlóssy Arthur főjegyző elnököl, ki napirend előtt személyes kérdésben szólalt fel. Szóváltette a „Magyar Szó” m. heti egyik számában megjelent s a valótlansegoktól hemzsegő cikket, melynek forrását mindenki tudja itt s a melyet szombati számunkban mi is kellő értékére leszállítottunk, megezáfolván annak tendenciózus s valótlan állításait.

Komlóssy Arthur főjegyző hivatkozva a színiügy érdekében kifejtett eddigi munkásságára, továbbá elnök helyettesi minőségére, a melyet e bizottságban hivatásánál fogva betölt, kijelenti, hogy őt e téren éppen úgy, mint más dolgokban sohasem párt vagy személyi, hanem városának és közönségének érdekeinek érdekében állván, éppen ezért

a „Magyar Szó” cz. napilapban „a debreczeni színiélet sorsa” czímmel megjelent cikknek tartalmát mesébe illő gyermekeségnek és legből kapott állításoknak nyilvánítja. Kijelenti, hogy ő Komjáthy-nak sem nem barátja, sem nem ellensége bár egyénileg rokonszenvezik vele, de az ő igazgatóival a mint társulatának működését, — mindigtárgyilagosan bírálja elaközönség és a színiügy érdekeszerint és ebben semmiféle cikkekcskék nem fogják akadályozni.

A bizottság helyeslő tudomásul vette a főjegyző önértékes nyilatkozatát s áttért a napirenden levő ügyek tárgyalására.

A fővárosban a vidéki színiélet rendezése ügyében tartott szakértekezeletről szóló jelentést a Debreczen—M.-Sziget—Nyíregyháza színikerülettel alakítását illetőleg örvendetes tudomásul vették és miután a gróf Festetich Andor levelét is felolvasták, javasolja a bizottság a tanácsnak, hogy tegye magát érintkezésbe úgy Mármaros Sziget, mint Nyíregyháza tanácsaival s állapítsák meg a nyilatkozatok szövegét e városoknak a debreczeni színikerületbe lépésük, a színi-évadok határideje és egyéb módzatok tárgyában. Gróf Festetichhez intéztessék a irat és ebben arra is hívják fel a figyelmét, hogy a színiévek kezdetével hozasának összhangzatba a tagszerződések, mert ezek miatt van a legtöbb zavar.

A debreczeni színtársulat Olaszországban.

Komjáthy János a színiügyi bizottság szombati ülésében szóbelileg bejelentette, hogy egy impresszarió lépéseket tett nála, hogy társulatával Olaszországban április és május hóban tartson előadásokat. Mivel így a színiévadot május 10-ike helyett már április közepén be kellene végezni, azt kérte az igazgató, hogy a kirándulásra tekintettel, már április hó közepén bevégezhesse a szezont. A színházbizottság rövid eszmecsere után felhívta az igazgatót, hogy kérelmét írásban adja be és részletesen mutassa ki, hogy milyen időben történnek az olaszországi vendégsze-replés.

Az igazgató ezen tervéhez, — anélkül hogy az íteletre hivatott illető bizottság véleményét befolyásolni akarnék — néhány szavank lenne.

Egyáltalában nem helyeselhetjük azt, hogy az igazgató mindaddig míg a színi-évad tart, társulatát elvonja a debreczeni közönségtől. Nem kutatjuk mi indítja az igazgatót arra az elhatározásra, hogy vándoratra keljen társulatával, de a közönség érdekében határozottan ellenezük, hogy a társulat a szezont befejezése előtt itthaggyja a várost s beszüntesse az előadásokat.

Ha talán az anyagi érdek indítja erre, úgy annak egyedül az igazgató az oka. Ha a debreczeni közönség látta volna, hogy Komjáthy olyan műsort állít össze, a mely vonzotta volna s az előadások ha nemis művészi becsüek, de kifogástalanok lettek volna — másképp ment volna az idej szezont.

Akár látogatják a színházat akár nem, a közönsé et megrövidíteni, azt attól elvonni nem lehet, nem szabad. Helyes! Menjen az igazgató Olaszországba, de csak a szezont befejezése után.

De az évadot megszakítani — ezt a közönség sem nézné jó szemmel, de nem is örvendene ha így lenne.

A repülő balleti.

— Színház—orfeum. —

A színházaknak tulajdonképeni ezéljük az lenne, hogy kulturmissziót teljesítsenek s a műzést fejlesszék.

A debreczeni színházról a rövid multban, még kevésbé a jelenben aligha lehet ezt elmondani, mert ha igen, ez esetben nem hozta volna az igazgató a debreczeni színházba ezt az orfeum truppo, mely felémelt helyárok mellett mutogatta magát, helyesebben dróton rángatták a színpadról fel — s le.

Semmi különös nincs ezen a repülő balletten — s mi sem teszi indokoltá a helyárok felemelését.

Hogy miért kell ezeket épen a debreczeni színházba hozni — nem értjük. — Budapesten a Somosi mulatóban mutogatták „művészetüket” — hogy kerülnek Debreczenben épen arra a helyre melynek fenntartására annyit áldoz a város és a közönség — nem értjük!

Nem színházba illő mutatvány ez, hanem orfeumba. Ilyesminek behozatalát a színházba nem hogy megengedni nem szabad, de kiküszöbölni kell, mert idehozatalával a színészet nívóját súlyosztik alá.

Most csak meg arra vagyunk kíváncsiak, miért is emelte fel hát az igazgató a helyárait.

Er az az 5 perczig tartó orfeumi szám annyit, hogy azért a közönséget a rendezésnél még magasabban megadóztassák. Különbben a közönség megmutatta, mennyire nem ért egyet azokkal, kik a debreczeni színházból orfeumot akarnak csinálni — a két bérletszünetes — felemelt helyáras este nem sokan mentek el, a felemelt helyár megbosszulta önönmagát.

Mi is azt mondjuk a mit a „Magyar Szó” —:

„Debreczen színeszetének az utóbbi éveken örömmel észlelt fejlődése, most egy szírtre került — igaz — és erre a szírtre, melyről mindjában bukik lefele — az igazgatóságnak ilyen eszelekedetei juttatták. Bizony évek hosszú sorsa kell ahhoz, hogy a debreczeni színház visszaemelkedjék régi dicsőséges multjára — melyről a jelenlegi igazgatás letaszította.

A debreczeni színház nem orfeum — s az orfeumba való mutatványokat ne hozák a színházba.

Két előadás.

Szombat este Gyurkovich leányok került színre. Szabó Irma hosszas betegség után ez este lépett fel először egyik legkitünőbb szerepében — Gyurkovich Micziben. Örömmel láttuk ismét színpadon ami kis aranykedélyű művésznőket. — Horvát Pataky játszotta nagy sikerrel, Tanay pedig Gida báró szerepében aratott osztatlan tetszést. — Tegnap este a „Báránycák” operettet adtak — elég jó, gördülékeny előadásban volt része a kevés számú közönségnek.

Kalocsa Róza halála.

Debreczen, febr. 18.

Meghalt . . .

Ember volt s mint ilyen halandó, de rá ez epiteton nem illő: mulandó.

Nő volt a szó legszorosabb értelmében,

s mint ilyen alkotott azon a téren, melyre sorsa predestinálta oly dolgokat, melyek emléket és nevét a növevelés és különösen a debreczeni protestáns növevelés terén hallhatatlanná tették.

A jó Róza néni nincs többé. A tanítónő, ki hivatás magaslátán állott és gondos anyai szeretettel örködött legdrágább kinceinek, leányaik nevelésén. meghalt s most azon intézet falai között fekszik kiterítve, melynek falai között fekszik odaadással, hatást nem ismerő ragaszkodással és önfeláldozással teljesítette előtte mindig szent kötelességeit.

Mint tanítónő, mint igaz magyar honleány, mint írónő, ki e téren is elévülhetetlen művekben örökítette meg ucvét, tudása egész erejével arra törekedett, hogy a hazaelkes, művelt és a családi élet szent kötelemeit ismerő nőket adjon a társadalomnak.

A magyar protestáns ügy nagyképzett-ségű országos munkását vesztette el Kalocsa Rózában.

A köztisztviselőben s szeretetben állott urinő, Kalocsa Róza a debreczeni ev. ref. felső leányiskola és az ezzel kapcsolatos tanítónőképző igazgatónője hosszas szenvedés után 63 éves korában szombaton este elhunyt.

Nagy részvétet keltett város zerte a gyászír, igaz szeretet, őszinte ragaszkodás környezte mindenfelé az elhunyt urinőt.

A közbizalom állította a helybeli felsőbb leányiskola élére. Hogy lelkiismeretesen megfelelt a kötelezettségének azt senki sem vonhatja kétségbe. Hálásan emlegetik nevét az ország minden részében.

Irodalmi működését ismeri a debreczeni közönség, szorgalmas író-tarsa volt a helyi lapoknak.

Hosszas szenvedés, betegeskedés előzte meg halálát. A ref. felsőbb leányiskola igazgatótanácsa gondoskodott a temetésről. A ravatalt az iskola dísztermében állították fel.

Ma délután fogják kikisérni örök nyugalomra a közszeretben, közbecsülésben állott urinőt. A gyászszertartást Könyves Tóth Kálmán fogja végezni.

A gyászszertartás alkalmából a felsőbb leányiskola a tantestülete a következő jelentést adta ki:

A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájának, az ezzel kapcsolatos tanítónőképző intézetének és elemi iskolájának tantestülete, mely fájdalommal jelenti Kalocsa Róza igazgatónőnek folyó hó 16-án esti 10 órakor. életének 63-ik, tanítói működésének 37-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. Hült temei f. hó 18-án délután 3 órakor fognak az ev. ref. felsőbb leányiskolából Kossuth utca 33. szám alól az ev. ref. egyház szerint a Kossuth-utcai temetőbe örök nyugalomra téteni. Debreczen, 1901. február 17. A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájának, az ezzel kapcsolatos tanítónőképző intézetének és elemi iskolájának tantestülete.

NAPI HIREK.

Kór-ágyad mellett.

Kór-ágyad mellett virasztok
Beteg kis leányom;
A halál lebeg feletted
És én imádkozom.

Léted hajnalán, mely alig
Égy röpke pillanat;
Öröm rózsá pirja helyett,
Bánat könnye fakadt.

Fájdalmidra nincsen balsam,
Enyhíteni nem tudom;
A szeretet nem tarthat meg,
Én csak — imádkozom.

Létünk ura örök Isten,
Hatalmad végtelen:
Add vissza őt az életnek,
Add vissza őt nekem.

De, ha másképp határozad,
Abban is megnyugszom;
Mert hitem szent akaratod,
És én — imádkozom.

Vánts György,

Thaly Kálmán üdvözlöete.

A függetlenségi kör bálja alkalmából Nagy János körelnökhöz szeretett képviselőnk Thaly Kálmán a következő szövegű sürgőnyt intézte:

A mai estélyen összegyűlt függetlenségi polgárokat és családjukat szívélyesen üdvözlöm.
Thaly Kálmán.

Önképzőkori estély.

Az Abeles-fele polgári leányiskola önképzőkore saját pénztára javára febr. 17-én kitünően sikerült estélyt rendezett.

Az intézet növendékei pompás betanulással s igazán gyönyörködtetőleg adták elő a száműzött dalút Sz. Nagy Józseftől. Ez volt a műsor első száma.

Utána melodráma, magyar vigjáték, szívalatok, ének- és zongoraszanok, czimbalomjáték és egy vigjáték következtek. Mind-mind a szereplők kiváló ügyességéről és szorgalmáról tett bizonyosságot; de különösen ki kell emelnünk, hogy a növendékek nemcsak a magyar, hanem a műsorban előforduló német vigjátékot is teljes gördülékenységgel adták elő.

Az estélyt program szerint a Rákóczy induló zárta volna be, melyet Alter Margit és Rózsa Ilona remekül el is játszották, de aztán a Kis Béla hegedűje szólalt meg s ennek hangjaira olyan ropogós táncz keletkezett, hogy 11 óráig alig volt szünete. Fesztelen jókedvvel mulattak úgy az iskola növendékei, mint a vendégek, a kik az összes termeket zsufolásig megtöltötték.

A vendégek sorában ott volt Csánky Viktor kir. tanfelügyelő is.

Ez ünnepélytel kapcsolatban lehetetlen említés nélkül hagyunk, hogy ez az intézet a melyre oly nagy szükség van városunkban, minden tekintetben kiváló szakértelemmel vezetetik, s hihető, hogy miután egyetlen hibáján, helyiségeinek szűk voltán is segítve lesz azzal, hogy az intézet még ez évben a Kereskedelmi és iparkamara hatvan utcai tagas helyiségébe költözik át, rövidesen a virágzó tanintézetek közzé küzd fel magát.

A Debreczeni Dalegylet hangversenye.

Nagy szabású hangversenyt tart a debreczeni dalegylet jövő hó 9-én a „Bika” szállsda dísztermében, mely hangversenynek tiszta jövedelme a Vörösmarty szobor alap javára fordítatik. E hangverseny érdekében tegnap tartotta ülését a dalegylet vigalmi bizottság, s most a program elkészítésében fáradozik. A műsor előreláthatólag 7 számból fog állni, melyből 3 szám a Dalegylet leend, a többi négy szám pedig mű-

kedveió hölgyek és férfiak által fog betöltetni. A nagyszabásu hangversenyéről különben rövidesen majd bővebb adatokkal fogunk szolgálni.

Adakozás a marosvásárhelyi áldozatok családjainak.

A Marosvásárhelyt szörnyű halállal elpusztult áldozatok családtagjainak Ferenczy Gyula tanár 2 koronát adományozott.

A szerelem halottja.

Egy szerelmes szívű katona követett el tegnap reggel öngyilkosságot azért, mert az, a kit szíve egész melegével szeretett, nem akart a felesége lenni. Szilágyi Józsefnek hívják az öngyilkost s még mindössze 23 éves volt. Szilágyi nemrég ismerkedett meg Timárné Kiss Gizellával s iránta forró szerelemre gyuladt. Az asszony elválva élt az urától, de azért nem akart a Szilágyi felesége lenni; kinek most husvétkor kellett volna megválni a katonaságtól. Szilágyi nem bírta elképzelni sem szerelme nélkül az életet s inkább a halálba menekült, mintsem elszakadjon tőle.

Tegnap reggel elment az asszony Hajnal-utcai lakására s megegyeszer előhozakodott szíve bujával. Mikor aztan megint elutasította az asszony hirtelen előrántotta zsebéből golyórevolvert s magára süttötte. A golyó közvetlenül a szív alatt hatolt be. Óriási népesödület támadt a lövés zajára, berohantak a szobába, ahol vérben fetrengett a szerelmes katona. Az öngyilkost kiszállították a csapatkórházba. Az orvosok egyáltalában nem bíznak felépülésében. A szomorú esetről táviratilag értesítették a fiatal legény szüleit.

Nagy idők tanuja.

Ismét kevesebb egygyel azok száma, a kik a 1848/9-iki szabadságharcot végigküzdötték. O l á h András e hó 15-én életének 83-ik évében. A megboldogult mint viléz katona 1848/49-ben a veres pántlikásoknál küzdött a szabadságért. Harminczöt évig volt városi tisztviselő. Régi bajtársai, nagyszámu családja és rokonai kísérték ki atolsó útjára.

A polgári Takaré- és Segélyszövetkezet közgyűlése.

Tegnap tartotta a Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet a tagjainak élénk érdeklődése mellett 1900. évi IV. rendes közgyűlését Rázsó Gyula kir. tan. alispán elnök elnökelete alatt. A zárszámadás, az igazgatósági, a felügyelő bizottsági s a felszámoló bizottsági jelentések előterjesztése után a felmentvény megadatott, miután a négy évre kisorsolt W szpremy Zoltán, dr. Freund Jenő, Katz Jakab, Taffler Ignác, Vetési Béla igazg. tagok, valamint a megüresedett két igazg. tag helyébe, azoknak választás útján való megválasztása következett a szavazó bizottság útján, kiknek tagjaiul a közgyűlés dr. Czeglédy Mihály elnöklésével Nagy Jakab, Lnsztig Dezső s dr. Freund Jenő urakat küldte ki. A bizottság a választás eredményét a következőkben hirdette ki: 144 tag szavazásával beérkezett 1256 szavazat, melyből kapott Wesspremy Zoltán 1227, dr. Freund Jenő 1256, Katz Jakab 1347, Taffler Ignác 1240, Ve-

tésy Béla 1168, Fürst Ödön 1197, Csóka Sámuel 1201 szavazatot kik az igazgatóság tagjaiul megválasztattak.

Elhunyt kereskedő. Egy derek, tevékeny debreczeni kereskedő haláláról értesülünk. Szabó Józsefnek hívták az elhunytat s a Burgondia utcán volt virágzó fűszerüzlete. Két héttel ezelőtt meghült az életéről, 42 éves férfi s két heti súlyos szenvedés után tegnap este 7 órakor jobb létre szenderült. Hü, szerető férj volt. Most bánatos neje és kiterjedt rokonsága gyászolja. Holnap, e hó 19-én d. u. fogják temetni a Burgundia utca 8 sz. háztól. Nyugodjék békével!

Reichmann Ármán lakomája.

Tegnap este folyt le a „Frohner“ vendéglőben a Reichmann Ármán izr. hitk. elnök által negyedizbeni megválasztása alkalmából a hitközségi tagok tiszteletére adott bankett. A banketten 300 hitközségi tag vett részt, a mely lélekemelő ovációban részesítette a rajongásig szeretett legbuzgóbb, legmunkásabb, legönfeláldozóbb és legszivesebben munkálkodó hitk. elnököt. Az első felköszöntőt Reichmann Ármán mint házigazda mondotta. Ő felsége a királyra, melyet a közönség állva hallgatott meg. Ezt követte Tolotzko főkantor és énekkara által előadott himnusz. A második felköszöntőt Krausz Vilmos főrabbi mondotta a tőle megszokott fényes ékecszólásával, mely felköszöntőben megkapó képekben esetele az elnök kiváló érdemeit.

Nagyhatásu felköszöntőket mondottak még dr. Kardos Samu, dr. Freund Jenő, dr. Kemény Lajos, Stern József és mások, mindannyian lelkes szavakban tolmácsolván azt a szeretetet és ragaszkodást, melyet az elnök eredményes működésével méltán kiérdemelt. Végül Reichmann Ármán elnök megtartott köszönetet mondott a hitk. tagoknak megjelenésükért és ígerte, hogy ezentul is minden igyekezete, hogy ezentul is minden idejét a hitközség felvirágoztatására fogja szentelni. Tolotzko kantor kitűnően szervezett énekkarával gyönyörű magyarálatokat adott elő többek között a „Kossuth nótát“ és a „Bordalt“ is. A társaság a rajnai órákban igen emelkedett hangulatban oszlott szét.

Halálozás.

Szécsi Szabó József okleveles gépész tegnapelőtt, e hó 17-én életének 70-ik boldog házasságának 16. évében hosszszas szenvedés után elhunyt. Temetése holnap — kedden — d. u. a Kertész-utca 1-ső számú háztól. Az elhunytat neje, testvérei és nagyszámu rokonai gyászolják.

Kóbor ebek ellen.

A város területén előfordult veszélyes esetekből kifolyólag a r. kapitányság 40 napi zárlatot rendelt el az ebekre. A csatangoló vagy biztos szájkosár nélküli és pórászon nem vezetett ebek kiirtására a köztisztasági fejtgyelőnek utasítást adott.

Hymen.

Löw Karolinát, Löw József segéd-szerkesztőnk testvér hugát eljegyezte Kohner Ármán Margittárral.

A Polgári Kör közgyűlése.

Városunk intelligens polgárainak kedvenc találkozási helye a „Polgári Kör“ a tegnap délután tartotta meg a Tiszapalotá-

ban levő helyiségében évi rendes közgyűlést. A közgyűlést a távol levő Roncsik Lajos elnök helyett Kéký Sándor alelnök vezette. Az elnöki megnyitó beszéd után mielőtt a múlt évi működésről szóló jelentés felolvastatott volna Harangy György első jegyző olvasta fel Roncsik Lajos táviratát, a melyben a távol levő elnök melegen üdvözölte a kör tagjait.

A könyvtárnok és pénztárnok évi jelentéseinek tudomásul vétele és a szokásos felmentvény megadása után Kéký Sándor mint alelnök tisztársai nevében megköszönve a belevők helyezett bizalmát, a maga és azok nevében lemondott. Csáky Gergely nyug. szenátor korelnöksége alatt kezdetét vette a tisztújítás. Elnöké egyhangulag és általános lelkesedéssel Roncsik Lajos városi főszámvévő választott meg, a kit táviratilag üdvözöltek. Alelnökké, miután e tisztelet Kéký Sándor nem volt hajlandó elfogadni Czeglédi Gyula városunk tekintélyes polgára választott meg.

Első jegyzővé Haranghy György egyhangulag, második jegyzővé Kerékgyártó József tanító, Papp József volt jegyzővel szemben szavazat többséggel választott meg. Közfelkiáltás útján pénztárnokká, David Mihály, könyvtárnokká Imre János, ügyösszé: Buday Gyula, gazdává Hauer Bertalan, számvizsgálókká Kovács Mihály és Ozmicz László lettek megválasztva. A tentieken kívül titkos szavazat útján megválasztott 24 rendes és 4 pót választmányi tag.

Schaff álarczos bálja.

Igen sikerült álarczos bál zajlott le tegnap a „Korona“ disztermében. A nagy számu közönséget rózsás jó kedve, fesztelen kedélyes hangulat uralta mindvégig. A talpalávalót Kiss Gyula jó bandája szolgáltatta,

A függetlenségi-kör bálja.

Pompás, minden tekintetben sikerült táncmulatság zajlott le tegnap este a Bika szálloda disztermében. Már kevéssel nyolcz óra után megtelt a hatalmas terem szép hölgyközönséggel s táncolni vágyó ifjúsággal. Aztán tánczra perdültek a párok s rakták a tánczot igazi, fesztelen magyaros jókedvvel kiváló kiviradtig. A zenét Kiss Béla jóhírű bandája szolgáltatta a tánczhoz. A jelenvolt hölgyközönség névsorát a következőkép sikerült összeállítanunk.

Asszonyok:

Molnár Károlyné, Szolnoki Jánosné, Nagy Józsefné, ifj. Imre Jánosné, Tamás Istvánné, Kertész Jánosné, Bozóki Mihályné, Jámbor Imrené, Balogh Mihályné, Busi Bálintné, László Jánosné, Barna Jánosné, Barna Györgyné, Csobai Péterné, Balogh Péterné, Kecskés Istvánné, Ujvári Lászlóné, B Nagy Jánosné, Zöld Mihályné, Nagy Józsefné, özv. Bányai Mihályné, Veres Mihályné, Orosz Gáspárné, özv. Székely Sándorné, Bencze Mihályné, Szabó Józsefné, özv. Sarkadi Andrásné, Böör Sándorné, Ferge Istvánné, Fajt Jakabné, Szilágyi Gaborné, Kegyes Jánosné, Luczi Jánosné, Kun Bálintné, Csernai Andorné, ifj. Kecskés Mihály, id. Kecskés Mihályné, Szabó Istvánné, Erdei Józsefné, Erdei Pálné, Balogh Jánosné, Tóth Jánosné, Kiss Jánosné, Pető Lajosné, Kiss Józsefné, özv. Daku Jánosné, Burai Istvánné, Harsányi Istvánné, Kecskés Jánosné, ifj. Kecskés Jánosné, Kovács Ferenczné, Vilmányi Istvánné, Vilmányi Ferenczné, Ilyés Ferenczné, Kertész Istvánné, özv. Gombos Sándorné, Hajdu Sándorné, Risó Istvánné,

Papp Sándorné (Nádudvar), özv. Buzás Lajosné, Lenkel Pálné.

Leányok :

Szabó Zsuzsika, Szabó Erzsike, Szolnoki Eszti, Nagy Juliska, Imre Mariska, Kertész Róza, Bozóki Róza, Jámbor Mariska, Balogh Mariska, Arany Eszti, László Erzsike, Barna Zsuzsika, Csobán Mariska, Balogh Erzsike, Keckés Eszti, Nagy Zsuzsika, Szalai Mariska, Kertész Eszti, Csobán Mariska, Soós Mariska, Zöld Mariska, Bán Margit, Bányai Zsuzsika, Veres Eszti, Hadadi Klarisa, Székely Erzsike, Orosz Mariska, Horogh Eszti, Juhász Sarolta, Török Juliska, Csarnai Eszti, Keckés Mariska, Sarkani Mariska, Balogh Eszti, Kiss Juliska, Pető Róza, Kiss Eszti, Daku Eszti, Burai Eszti, Burai Juliska, Tóth Mariska, Sarkadi Mariska, Bör Rózsika, Bör Mariska, Ferge Juliska, Harsányi Juliska, Tajt Ilona, Szoboszlai Margitka, Kegyes Zsuzsika, Keckés Mariska, Keckés nővérek, Vilmányi Eszti, Vilmányi Erzsike, Kócs Juliska, Szabó Juliska, Kiss Eszti, Lenárt Regina (Déva-Ványa), Lenkel Margit, Buzás Klárka.

Az ácsifjúság bálja.

A Margit fürdő disztermében tegnap este az ácsifjúság báljára gyűlt össze nagy közönség. A rendező bizottság örömmel láthatta fáradozásának sikerét, mert a jelen voltak mind jól mulattak.

A négyeseket több mind 80 pár tánczolta s a hangulat mindvégig kitűnő volt.

A bálon megjelent hölgyek névsorát tudósítónk — a következőkben állította össze :

Asszonyok :

Király Ferenczné, Erdődy Károlyné, Filep Lászlóné, Vásárhelyi Jánosné, Sándor Istvánné, Oláh Sándorné, Harsányi Bálintné, Ókrös Jánosné, Kiss Andrásné, Molnár Jánosné, Csáki Imréné, Horváth Ferenczné, Kapitány Istvánné, Tóth Mihályné, Trakh Jánosné, Tóth Józsefné, Mészáros Györgyné, Szodray Jánosné, Tamas Istvánné, Szabó Ferenczné, Kancza Jánosné, Nagy Istvánné, Szilágyi Sámuelné, Veres Józsefné, Fejes Jánosné, Nagy Istvánné, Debreczeni Dánielné, Balogh Józsefné, Galamb Sándorné, Kiss Bálintné, Szilágyi Gáborné, Márton Józsefné, ifj. Márton Józsefné, Németi Józsefné, özv. Kovács Jánosné, Lengvai Jánosné, Fülöp Jánosné, Péntek Ferenczné, özv. Gyöngyösi Antalné, Gyökös Sándorné, Kiss Peterné, Pető Györgyné, Tóth Jánosné, Dihe Sámuelné, Székely Lajosné, özv. Fazekasné, Oláh Sándorné.

Leányok :

Király Juliska, Vásárhelyi Erzsike, Nász Juliska, Szabó Mariska, Szabados Erzsébet, Sándor Erzsike, Oláh Juliska, Ókrös Zsuzsanna, Kiss Juliska, Molnár Erzsike, Csáki Erzsike, Horváth Erzsike, Szilágyi Mariska, Kapitány Mariska, Kapitány Eszti, Tóth Sáriska, Trakh Erzsike, Mészáros Eszti,

Tamási Eszti, Csáki Mariska, Szodrai Eszti, Szabó Zsuzsika, Kancza Juliska, Zsiros Mariska, Levendoszky Mariska, Juhász Juliska, Szajler Róza, Veres Julia, Kovács Jujza, Nagy Juliska, Nász Mariska, Kovács Margit, Marton Zsuzsika, Kiss Eszti, Szilágyi Juliska, Komádi Juliska, Lengvai Mariska, Kovács Juliska, Fülöp Rózsika, Péntek Juliska, Lókodi Erzsike, Gyökös Juliska, Kiss Eszti, Gutti Jolán, Pető nővérek, Dihe Zsuzsika, Székely Juliska, Lemák Irma, Lemák Mariska, Oláh Eszti.

Zeneestély Hadházon.

febr. 18.

A hadházi közönségnek ugyszólván egyedüli mulatságát képezik az ottani zenekör estélyei. Megjelen azokon Hadház és a közelvidék közönségének java s a jelen volt hölgyközönség és mulatni szerető aranyifjúság mindig egy feledhetetlen, kedves est emlékével távozik a zenekör estélyéről. Tegnapelőtt, szombaton újból estélyt rendezett a zenekör. A város közönsége is ki akarta venni az idej farsangból teljesen a részét, mert rég jelent meg ez estélyen olyan díszes és nagy közönség, mint ezen Igazi, kedélyes, magyaros mulatság volt ez s az aranyos jókedv dominálta mindvégig a csillogó termeket, szépen, gondosan össze állított műsor előzte meg a táncmulatságot. Az első szám a kör zenekaraé volt. A bur indulót játszotta, többi zeneszámai is tetszést keltek a tudásról, erőről tettek tanúbizonyságot.

A zenekart V i d a Károly karmester vezette dicsérendő, nyugodt, biztos kézzel. A második szám S i m o n Pál Czigány című monologja volt szavallatával általános derűtséget keltett s a közönség zajosn megtapsolta. — Az ezt követő zeneszám után Dr. B e n e d e k János lapunk szerkesztőjének humoros költeményeit olvasta fel L ó w József lapunk s. szerkesztője. A műsört V e r e s Tóni debreczeni zenekara által előadott R á k ö c z i kesergő fejezte be. Viharos taps zudult fel a szépen előadott zeneszám befejeztével s nem is szűnt meg mindaddig míg újra el nem játszotta.

A jelen voltak névsora a következő :

Asszonyok :

Veszprémi Istvánné, Farkas Ödöné, Kérészyné Veszprémi Zsuzsanna, Vida Károlyné, Csapó Lászlóné, Medgyesi Zsigáné, Hadházy Lajosné, Hadházi Istvánné, Sólyom Antalné, Simon Károlyné, Fodor Lászlóné, Varró Ferenczné, Sörös Mártonné (H.-Böszörmény), Kereszturiné (Sáránd), Veszprémi Károlyné, Györösy Mihályné, Keszelyi Mihályné, Veres Menyhártné, Kereszturi Józsefné, Magari Gáborné, Hadházi Lajosné.

Leányok :

Simon Emma, Simon Antónia, Fehér Róza (P.-Ladány) Kovács Mariska (P.-Ladány) Sörös Margit (H.-Böszörmény), Kereszturi Irma (Sáránd), Kovács Szeréna, Kovács

Irma, Sólyom Juliska és Erzsike, Hadházi Ilonka és Erzsike, Oláh Ilonka (Téglás), Bartha Ilonka, Farkas Mariska, Annuska és Ilonka, Kérészy Vilma, Szücs Berta, Kovács Giza és Gyöngyi (Nyiregyháza), Porosalmi Erzsike, Fekete Jolán (Sáránd), Szegő Rózsa és Irma (Debreczen).

Bur fogságban.

február 18.

Egy fokvárosi hollandus újságírónak e y angol katonával volt beszélgetése, aki háromszor került már ötvened magával a burok fogságába. Erdékes dolgokat mondott el a fiékről arról, hogy hogybánnak ujjában a burok a foglyaikkal. Az illem legszélse határáig leszedik róluk a ruhát s egyik emberükkel a fehér zászló oltalma alatt visszaküldik őket ahoz a csapathoz, amelytől elszakadtak, azzal az udvarias magyarázattal, hogy a legényeknek semmi hasznát sem vehetik, ellenben annál inkább a ruházatuknak és a felszerelésüknek.

A katona panaszkodva emlegette az újságírónak, hogy a burok éppen háromszor vetkőztettek már le. Szinte isteni rendeltést lát ő benne, meg a társai, hogy a burokat ruházzák. Ugyanez a katona beszélte azt is, hogy valahányszor bur fogságba kerültek, az egyik bur tiszta angol kiejtéssel beszédet intézett hozzájuk, a melyben világosan és meggyőzően elmagyarázta nekik, hogy a buroké az igazság s hogy Anglia óriási igazságtalanságot mivel.

Az ilyen beszéd — mint az angol katona mondja — igen nagy hatást tett rájuk mindég.

CSARNOK.

Mátyás, a hős.

Irta : **Mikszáth Kálmán.** (6.)

Folyt. és vége.

Ah mennyi benyomás, mennyi látvány egy szempilla rezgésnyi idő alatt. Most összeérnek. Jaj uram teremtom! A pancélaik esörrennek, gerelyeik villa-nak egyet. Holubár sulyt rettentő gerelyével, a magyar vitéz megtanorodik a nyeregbe a döféstől a lova félre ugrik.

— No most vége van, vége!

Hopp! Csudák-csudája, nem esdt le. Isten őrzötte. Helyre igazodik a megtorpant paripán, Ej, nem kis legény az, akárki mit mond.

Holubár a fogát esikorgatta dühében

3 frt 65 krig, valamint állandóan a legújabb fekete, fehér és színes „Henneberg selymek“ 65 krtól 14 frt 65 krig — méterenként — sima, sávos, kokázott, mintázott damastok stb.

Menyasszony selyem	65 krtól	—	14 frt 65 krig
Selyem-damaszt	65	—	14 „ 65
Selyem-kelmék öltönyöknek 8 frt	65	—	42 „ 75
Selyem-foulard nyomtatással	65	—	3 „ 65
Bál-selyem	60	—	14 „ 65
Selyem:grenadia	80	—	7 „ 65

méterenként portó és adómentesen a házhoz. Minták postafordultával. Schweizba kétszeres levélpostá.

G. Henneberg, selyem gyáros, Zürich

[es. és kir. udvari szállító.

Foulard selyem 65 krtól

372. A-2-0

hogy nem sikerült öt a nyeregből egyszerre kiemelni, s fenyegetőn, de könnyedén lóbázta meg kezében a gerelyt, mintha nádszál volna.

A harczirok néhány percet engednek a kifúvásra s újra kezdődik a roham. Ujra szól a kürt. Rajta vitézek!

Vadul nyargalva vágtatnak most szembe, s közel érve iszonyu erővel döfik egymásnak a gerelyt. Zug a levegőben aztán tompán koppan s borzasztó ordítás kél a nyomában, mintha megsebzett bölény bődülne el. Lepottyan egy dárda a földre és csőrömpöl s amint a felkavart por oszlik, látni hogy az ágaskodó mén hátáról egy alakatlan test zuhan le a ló farkán keresztül.

Teremtő szent isten! Álom-e vagy valóság? Ez a nagy Holubár. A magyar vitéz hetykén ült a nyeregben.

Óriási diadalkiáltásban tör ki a tömeg, mintha egyetlen száj lenne, amelyből fergeteg gyanánt dől ki a lelkesedés.

A hölgyek a kendőkkel integetnek. A daliák felugrálnak és a győzteshez szaladnak. Kinizsy nagy öklével nyit magának utat. — Ő akarja legelőször megszorítani a kezét.

Zagyva kiáltások keletkeztek másúnen. A cseh vitéz zuzott karral, eszméletlenül hőrög a porban. Homlokon ütötte a magyar levante gerelye. Hamar vizet. vizet! Hamar, hamar emeljétek fel! Pánczélózott lova gazdátlanul száguld tova. Csatlósok, lovások fogjátok el hamar!

De bánja is most a csehet a nagy tömeg. A „vivát” zugásba bizony belerakedne ha nem piszkálná fel hirtelen egy más érzés. A lelkesedésből átálesap a kíváncsiságba:

Ki lehet a magyar vitéz?

— Fel a sisakkal! — bömböli ezer száj — Hej, fel a sisakkal!

Mély siri csend támad, mert a prisztaldus, a ki a balkezeiben paizsot tart, fel emeli a buzogányát. — Ez a jel, hogy ő szólni akar.

— Nemes vitéz, — szolt — bárki légy is, üdvözlöl téged a király és a nép; — Szép nap ez neked és nekünk. Léptess elé, hogy a felséges királyné kezéből átvedd győzelmed emlékjét.

Az ismeretlen lovag közelebb léptetett strucztollas paripáján.

A kiáltás most ismétlődött, mintha vihar rázná a fákat: Fel a sisakkal!

— Valóban úgy kell tenned, mondá a prisztaldus. — Magyarország királynője előtt nem állhatsz meg másképen mint fodetlen fejfel.

Erre a lovag biccentett a fejével, s egy hirtelen mozdulattal felemelte s elhajította sisakját.

Az álmétkodás felszisszenése hangzott, edes melegség futott végig az emberek erein tüzes villam a hátgerinceken keresztül s eget, földet megreszkettető mámoros kiáltásban szakadt ki a szivekből:

— Eljen a király!

Mert a leálezott lovag aki ott ült hátraszegzett fejjel, mosolygó kipirult arccal, diadalmasan, maga volt M á t y á s király.

Mátyás a legyőzött Holnbart, ki szerencsétlenül esve karját törte, felgyógyulása után gazdagon megajándékozván, bocsátá el. A cseh vitéz még sok európai udvart bejárt s mindenütt nemcsak magasztalta a Mátyás nagylelkűségét, vitézségét, férfiaságát, de néhány év múlva vissza is tért megint Magyarországra, megházasodott es Fejérmegyében telepedett meg — a hol a maradékai még éltek a XVII-ik század közepén.

Fekete selyemszövetek

rendkívül nagy választékban felelősséggel a tartósságáért, nemkülönbön fehér és színes selyem szövetek minden fajban.

Csak elsőrendű gyártmány a legolcsóbb nagybani árakhoz, méter vagy végszámra, magánfeleknek postadíj és vámmentes szétküldés. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Schweicba kétszeres levélhelyeg szükséges.

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweic.)

kir. udv. szállítók.

Kimerülési állapot az 50 éves asszonynál.

Staub Lajos levélhordó Londonvillersben (Lotharingia) a következő levélben őszintén bizonyítványt ad egy gyógyszer erejéről, mely anyjának egészségét visszahozta:

„52 éves anyám — írja — ki Kurzleben lakik, hosszú idő óta beteg volt. A máj és altest megdagadván, makacs rekedtség, valamint fájdalom a gyomor, altest és derékben súlyos szenvedést okoztak neki. Anyira ki volt merülve, hogy minden perczen elájult és nem bírt már a lábán állni. — Miután sok szert hiába megkísérelt, végre a Pink-labdacsokat használta és tulboldog volt, mert azóta nem szenved többé, a betegségnél minden jele eltűnt és nagyon jól érezte magát. Szívesen felhatalmazom Önt levelem közzétételére.”

A Staub asszony életkorában különös, ezen életszakban sajátságos, zavarok lépnek fel, a melyek nagyon veszélyesekké válhatnak. A vérnek már nincsen a rendes és szabályszerű keringése és mindazon esetek, a melyekben Staub asszony több év óta szenvedett, ennek következményei voltak. Ezért szükséges minden erővel és rendelkezésre álló szerrel a szervezet ezen zavarai ellen küzdeni. A legjobb, ilyen körülmények közt választható szer a Pink-labdacsok, melyek a vér gyarapítása által annak ismét erőt kölcsönöznek, rendszeres keringést és szabályszerű működést ismét helyreállítják. Ép ezért minden a vér elszegényedése által keletkezett betegség, mint vérszegénység, általános gyengeségi állapot, sápkór, neurasthemia, női baj és rheuma, érelyesen a Pink-labdacsok által küzdetik le. — Kaphatók minden gyógyszerárban, valamint Ausztria-magyarországi főraktárban **Török József** gyógyszerárban **Budapestben Király-utca 1 sz** dobozonként 1 frt 75. krért, vagy 6 doboz 9 frtért.

Nyilt-tér.*

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Debreczeni Ujság” tegnapi száma újdonságok rovatában a következő hír jelent meg:

„**Megmérgezett debreczeni uri család**”. Városszerte általános megdöbbenést kelt az a szerencsétlenség, a mely Debreczen intelligens társadalmának egy igen rokonszenves

* E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

tagját, Veszprémi Zoltán megyei főjegyzőt és az ő szeretett családját érte. A család minden tagja strichnin mérgezés következtében súlyos betegen fekszik. — Az eset előzménye az, hogy a cseléd állítólag Szabó Mihály hentestől hideg felvágottat vitt és ez a felvágott strichnines volt. Természetesen a család tagjai egészen gyanútlanul fogyasztották el a mérgezett húst, a melyből a két cseléd leány is jutott. Másnap már mindannyian érezték a mérgezés hatását s valamennyien betegek lettek. Állapotuk a tegnapi nap folyamán csak rosszabbodott, úgy hogy rendes házi orvosukon kívül még más orvosnak a segítségét is igénybe kellett venniök. A mérgezés következtében megbetegedett tegnap a két cseléd is s azokat is a főjegyző házában kezelik. Veszprémi Zoltán s kedves családja iránt általános e részvét.”

E tendenciózus s a valószínűséget nagyban nélkülöző hírre vonatkozólag cégem régi jóhírre érdekében kényszerítve vagyok a következő nyilatkozatra:

Hogy az a cseléd, ki a főjegyző ur házához vitte a hideg felvágottat, tényleg üzletembe vásárolta-e azt be, még nincs bebizonyítva, mert tudnivaló, hogy Debreczenben más Szabó nevű üzlettulajdonos is van közel hozzám. Hogy nem üzletemben vásárolhatta a kérdéses felvágottat, abból is valószínűnek tűnik ki, hogy az üzletemben megejtett orvosi vizsgálat, mely a legszigorúbban folyt le, mindent rendben talált és semmi oly gyanus körülményt nem fedezett fel, mely arra engedne következtetni, hogy az a trichnines felvágott, üzletemben vásároltatott volna.

Évtizedek óta fennálló cégem nemcsak Debreczenben, hanem az ország nagyobb részében sőt külföldön is ismert és soha egyetlen megrendelőmtől sem érkezett panasz árucikkjeim ellen, hol minden gondos felügyelet alatt áll. De fel sem tehető, hogy üzletemből strichnines husnemű kerüljön ki, mert hiszen minden hus, mi kezelésem alá kerül, előbb vágóhídi szemlén megy keresztül. Már pedig a vágóhídon pontos hatósági ellenőrzést tartanak és a strichnines husnak üzletbe való bejutását meg nem engednék.

En az orvosi vizsgálat után, mely üzletemet s üzleti áru cikkjeimet teljesen rendben találta, nyugodtan nézek a megejtendő vizsgálat elé. A Debreczeni Ujság hírére pedig azt jegyzem meg, hogy az nem egyéb újságírói elhamarkodásnál. Egy régóta fennálló tisztességesen vezetett üzlet megvárhatna annyit a közvélemény organumától, hogy állítólagos és be nem bizonyult esetekből kifolyólag pellen-gére ne állítsa mindaddig, míg a vizsgálat tényleg nem konstataulta a gondatlanságot.

De az is az állítás valószínűtlensége mellett bizonyít, hogy ugyanazon időben számosan vásároltak üzletemben s én és családom szintén abból az áruból használtunk. Helyes logika szerint, ha az a strichnines hus üzletemből került volna ki, feltétlenül többen kaptak volna betegséget a vásárolt husneműtől.

Dr. Varga Emil kerületi orvos ur, ki Szombathy János rendőr fogalmazó ur jelenlétében a vizsgálatot megejtette és üzletemet rendben találta, felhatalmazott e nyilatkozat közzé tételére.

És legvalószínűbb az, hogy semmiféle mérgezési eset nem forog fenn, mert több előkelő orvos nyilatkozata szerint az e fajta betegség most teljesen járványszerű, mint a melyben a Veszprémi család fekszik.

Debreczen, 1901. február 17.

Szabó Mihály.

Szives tudomásul!

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok**Szent-Anna puszta homoki
szőlő telepünkről.**

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér
Rizling	92 "
Veres asztali 98-ról	80 "
Veres Kadarka 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy burgundi siller	92 "

Palaczkokért 16 fillér letét.

Hordó számra való vételnél megfelelő engedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos fiai cégénélDebreczen, Tisza palota
valamint**Geréby Fülöp Utódai uraknál.****Női kalap készítésben**ügyes kézi leányok, kik az eladásban is némi jártassággal bírnak, elfogadtatnak **Rózsa Lajos** nődivat termében.**Nagy Block naptárak,**

rendkívül praktikusak 1901. évre 40 krért kaphatók kiadóhivatalunkban.

Kiadó ház és udvar.Hatvan-utcán, a legnagyobb forgalmu helyen egy **egész ház udvarral, bolthelyiséggel, istállóval** — kisvendéglőnek nagyon alkalmas — **május 1-től kiadó.** Értekezhetni **Turay Farkas** irodájában.**Üzleti könyvek,**

csinos kiállításban, erős kötésben, igen

jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Téli kabát prémmel
8 frtól.Flanell és selyem
blousok.Női és leány
félpaleto k.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltöket és**diszített női kalapokat****RÓZSA LAJOS**

női divat termében

Debreczen, **Kistemplom-bazár.**Divatosan diszített
női kalap 3 frtól.Gyermekek köpenyek
3 frtól.Szörme gallérok, muf-
tok és nyakcolliek.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.